

2021-02-02 Paikkaryhmän kokous

Aika: 2.2.2021 klo 13-15.30

Paikka: Zoom-osoite kokouskutsun yhteydessä

Paikalla:

- Kenneth Ahlfors, Kansallisarkisto
- Miia Herrala, Kansallisarkisto (p.j.)
- Susanna Änäs, Wikidata
- Mikko Lappalainen, Kansalliskirjasto
- Jarmo Saarikko, Kansalliskirjasto
- Sampsa Heinonen, Museoliitto
- Piia Naukkarinen, Kansalliskirjasto
- Nina Repo, Kansallismuseo
- Mirja Anttila, Kansalliskirjasto
- Matias Frosterus, Kansalliskirjasto
- Okko Vainonen, Kansalliskirjasto
- Marja-Liisa Seppälä, Kansalliskirjasto (siht.)

Poissa:

- Leena Furu-Kallio, Kansallismuseo
- Ilona Lindfors, Kansalliskirjasto
- Hannu Häkkinen, Museovirasto

Muistio

- Eteneminen paikkatietopalvelun suunnittelussa 2021:
 - Okko Vainonen on palkattu Kansalliskirjastoon paikkatietopalvelun edistämiseksi.
 - Paikkatietopalvelulle on tehty projektisuunnitelma.
 - Viimeistellään paikan tietomalli.
 - Testataan wikibasea.
 - RDA-linjauksia varten tietomalli ja YSO-paikkojen linjauspäivitykset olisi hyvä olla valmis huhtikuuhun mennessä, sillä kirjastojen Kuvailustandardiryhmä valmistelee alustavat linjaukset huhtikuussa paikkaryhmän kommentoitavaksi.
 - Työpajassa kuulostellaan, olisiko tietomalliin jotain näkökulmaan lisättävää. Pajan järjestetään toukokuussa, ja organisoijana on Okko.
 - Perustetaan (Okko) slack-kanava KAM-paikkaryhmälle.
- Tietomallin kuvaus:
 - Pyritään tiiviiseen (ranskalaiset pallukat) ilmaukseen tietomallin pääkohdista.
 - Piirretään lisäksi kuvallinen (graafinen) esitys tietomallista.
 - Muodostetaan erillinen pienryhmä, joka tekee esitys tietomallista paikkaryhmän maaliskuun kokoukseen mennessä. Mukaan ryhmään Okko, Matias, Mirja, Marja-Liisa ja Susanna. Matias kutsuu pienryhmän kokoon.
 - Huomioidaan myös maantieteellisten paikkojen soveltuminen tietomalliin. Huomioidaan myös museoiden aiemmat esimerkit.
 - Selvennettävät asiat:
 - Onko nimi vain merkijono vai entiteetti? Pitääkö siihen pystyttävä viittaamaan kuvailuun?
 - Mietittävä, mihin ominaisuuksiin ja miten liitetään aikamäärittelyä.
 - Tarkennettava kuvaukseen sijainnin suuren muutoksen vaikutus paikkaan.
 - Pyydetään kommentteja kuvaukseen slack-kanavalla.
- Tietomalli:
 - Paikkojen tyypittely:
 - Testataan kuvailutapauksilla hallinnollisen paikan tyyppikategorioita. Maanmittauslaitoksen paikannimirekisteristä löytyy myös luonnonmaantieteellisten paikkojen tyyppejä.
 - Myös luonnonmaantieteelliset paikat on sisällytettävä tietomalliin. Mietitään, koskeeko luonnonmaantieteellisiä paikkoja samat linjaukset kuin hallinnollisia paikkoja (esim. tyylin muutos keskeisenä hallinnollisen paikan määrittelyssä).
 - Kerrattiin YSO-paikkojen linjaukset maantieteellisten paikkojen osalta: [YSO-paikat](#)
 - Testataan luonnonmaantieteellisten paikkojen soveltamista hallinnollisten paikkojen pohjalta tehtyyn tietomalliin.
- Tuotantoalusta:
 - Okko testaa kevään aikana wikibasea VocBenchin vaihtoehtona.
 - Wikibasea voi käyttää myös mallinnuksen apuna.
- Työpaja:
 - Aiemmin suunnitelmia työpajaan: [2020-05-14 Paikkaryhmän kokous](#)
 - Kutsuttujen organisaatiot ovat voineet vaihtua.
 - Alustava aikatauluksi: [Paikkatyöpaja 2021](#)
 - Jatketaan työpajan suunnittelua maaliskuun kokouksessa.
- Muuta:
 - Wikimedia Suomi on aloittanut yhteistyön Norjan Kansalliskirjaston kanssa saamenkielisten paikannimien osalta.
 - Vapaaehtoiset ovat tervetulleita Wikimedia Suomen ensi vuoden ohjelmaan historiallisten paikkojen keräämisen joukkoistusprojektiin.
- Seuraava kokous:
 - Okko jatkossa sihteeri/kokoonkutsuja.
 - 25.3.2021 klo 10.30-12

Asialista

- Julkaistaan selkeäsanainen **kuvaus** paikan mallinnuksesta KAM-sektoreilla
- Työpajan suunnittelu:
 - Päättävä työjako ja aikataulus
 - Ks. **ohjelmasivu**
 - Etä- vai lähityöpaja? Jos etä, miten toteutetaan ryhmätyöt
 - Kutsutuilta tulleet aihe-ehdotukset
 - Alustuspuheenvuorot (tulosten esittely)
 - Kommenttipuheenvuorot osallistujilta: lähetetään etukäteen kuvaus
 - Ryhmätyöaiheet ja toteutus
- Keskeneneräiset asiat:
 - Ks. kokouksessa 14.5.2020 jo päätetyt asiat: **2020-05-14 Paikkaryhmän kokous**
 - Tarkennetaan nimien luonnetta tietomallissa: ovatko labeleita, ominaisuuksia vai liittyykö mentaalisen paikan ja nimen välille jokin suhde?
 - Tarkennetaan tyyppiryhmittelyjä
 - Tarkennetaan paikkoihin liittyviä suhteita ja sitä liitetäänkö aikamääre suhteeseen (voimassaoloaika) ja suhteita luonnonmaantieteellisten ja hallinnollisten paikkojen välillä
 - Miten luonnonmaantieteellisten paikkojen määrittely eroaa hallinnollisten paikkojen identifiointista vai eroaako?
 - Tietomallin testaaminen käyttäjätapausten avulla kuvailijan, sanaston muodostajan ja Finnan tiedonhakijan näkökulmista: ks. **Miaan lista tapauksista**
 - Paikkatietopalvelun tuotantoalustavaihtoehtojen kartoittaminen:
 - Paikkatietopalvelun pohja wikibasessa: https://paikka.wiki.opencura.com/wiki/Main_Page
 - Sopiiko ontologian hierarkia paikkainstanssien identifiointiin vai voisiko paikkojen väliset suhteet kuvata suhdeviittauksilla, ilman hierarkiaa, jolloin paikka itsessään olisi stabiilimpi vaikka ympärillä olevat asiat muuttuvat? Jos suhteisiin voitaisiin sisällyttää aikamääreet, voisiko paikkojen suhteista toisiinsa tuottaa aikakohtaisia hierarkioita lennosta? Mirjan kommentti tähän: "Käytännössä hierarkia ei niinkään ole ongelma, kuin paikkakäsitteiden labelit - paikka on voitava erottaa muista samannimisistä ja tähän ei toistaiseksi ole ehdotettu muuta toimivaa tapaa kuin laajemman alueen käyttö tarkenteena. Toisaalta tämä on ongelma silloin, jos nykyinen laajempi alue ei ole kuvailun kohteena olevan aineiston kannalta luonteva tarkenne, esim. luovutetun Karjalan kylistä ilmestyy aineistoa, jonka kuvailussa ei ole järkevää viitata niihin Venäjän osina (ja suomalaisista kuntaliitoksen jälkeisistä kylistä ilmestyy aineistoa ajalta, jolloin ne olivat itsenäisiä kuntia, eivätkä millään lailla nykyisen kunnan osia). Hierarkian muuttaminen ei ratkaise tätä ongelmaa."
- Tiedoksi:
 - Susannan viesti: *Ehdotan Wikimedia Suomen ensi vuoden ohjelmaan historiallisten paikkojen keräämisen joukkoistusprojektia. Alustava tiedustelu hallituksessa paljasti wikipedistien valtavan kiinnostuksen tällaista kohtaan. Se voisi linkittyä ryhmän työhön tai olla erillinen projekti. Suunnitelma ei ole vielä tarkentunut, joten siihen voi vaikuttaa.*
- Muuta?
- Seuraava kokous